

Қазақстан банктері

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

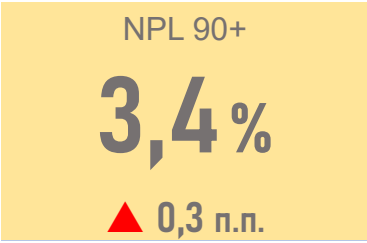
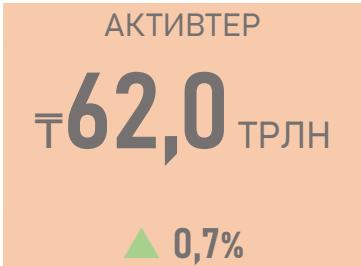
АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2025 жылдың бірінші тоқсанының қорытындысы

Негізгі тенденциялар

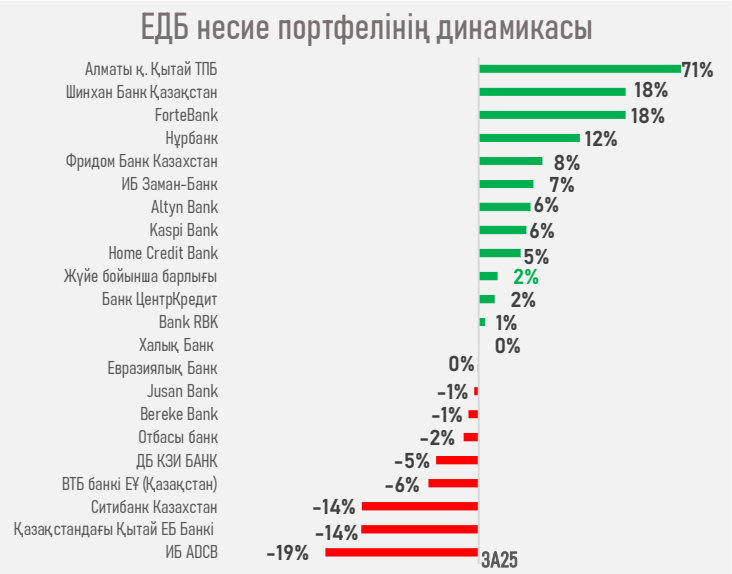
- Ағымдағы жылдың қаңтар-наурыз айларында банк секторы экономика субъектілеріне жалпы сомасы Т8,4 трлн болатын жаңа кредиттер берді, бұл өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда Т532 млрд немесе 6,7%-ға артық (Т7,9 трлн).
- Акция беру жеделдету ақша-несие саясатының қатаңдатылуына қарамастан корпоративтік сегментте (+4,7%) және бөлшек (+8,8%) байқалды.
- Кәсіпкерлерге қарыз берудегі негізгі өсімді шағын бизнес субъектілері (73% өсім) қамтамасыз етті, бұл олардың іскерлік белсенділігінің артуына, жеңілдетілген қаржыландыру құралдары мен көлемдерінің кеңеюіне, әсіресе өңдеуші өнеркәсіпте (негізгі өсім тамақ өнімдерін өндіруге тиесілі), сондай-ақ ағымдағы пайыздық мөлшерлемелер деңгейінде ұзақ мерзімді кредиттеудің тартымдылығының төмендеуі жағдайында банктердің назарының қарыз алушылардың неғұрлым әртараптандырылған және жылдам айналатын бизнес-жобаларына ауысуымен.
- Қарыздардың қысқа сипаты және 2024 жылдың соңында берілген несиелерді тезірек өтеу корпоративтік портфельдің маусымдық шамалы төмендеуіне әкелді (-1,0%).
- Бөлшек кредиттер берудегі үлес барлық өсім автокредиттеуді қоса алғанда, тұтынушылық қарыздарға тиесілі. Айта кетейік, елімізде жаңа автокөліктерді сату қаржы реттеушісінің оларды беру шарттарын оңайлату аясында 18,8%-ға өсті.

- Алайда бөлшек портфельдің өсуі (3А24 үшін 5,1%-дан 3,5%-ға дейін) реттеуді одан әрі қатаңдату, жаңа клиенттік базаның өсуінің айтарлықтай баяулауы (3А24 үшін 127 мыңға қарсы 41 мыңға дейін) және қарыз алушылардың жекелеген санаттарындағы кредиттік қанықтылық аясында баяулады.
- Несие базалық мөлшерлемеленің өсуінен кейін несиелер мен депозиттер бойынша баға шарттары жеңілдетілген мемлекеттік бағдарламалар шешуші рөл атқаратын ипотекалық несиелендіруді қоспағанда, барлық сегменттерде (төменде қараңыз) қалыпты өсуді көрсетті.
- Нәтижесінде пайда, активтердің кірістілігі және қорландыру құны өсуді көрсетті (төменде қараңыз), бұл ақша-несие шарттарын қатаңдатудың жалпы тенденциясын көрсетеді.
- Портфельдің жоғары несиелік сапасымен (NPL – 3,4%) және резервтердің аз аударымдарымен тәуекел құны жақсарды. Сектор бойынша көрсеткіш 3А24 үшін 6,3%-бен салыстырғанда 5,9%-ға дейін төмендеді.
- Міндеттеме жүйенің міндеттемелерінің өсуінің драйвері кірістің өсуіне байланысты меншікті капиталдың өсуі (+5,3%) болды, ал клиенттердің депозиттері (-1,7%) төмендеді, негізінен номиналды кірістердің өсуінің баяулауымен ағымдағы шоттардағы қалдықтардың төмендеуіне байланысты.
- Пайданың ұлғаюымен мөлшерлеме капиталдандырумен салыстырғанда КТС төлеу бойынша шығыстар анағұрлым айқын – 35,9%-ға өсті, Т89,4-тен 121,5 млрд-қа дейін, КТС бойынша барлық түсімдерден ЕДБ үлесі РБ-да 11,2%-дан 11,9%-ға дейін өсті.

* Кәсіпкерлік қызметке ЖК кредиттерін қоса алғанда

Банктердің экономикаға несиелері **

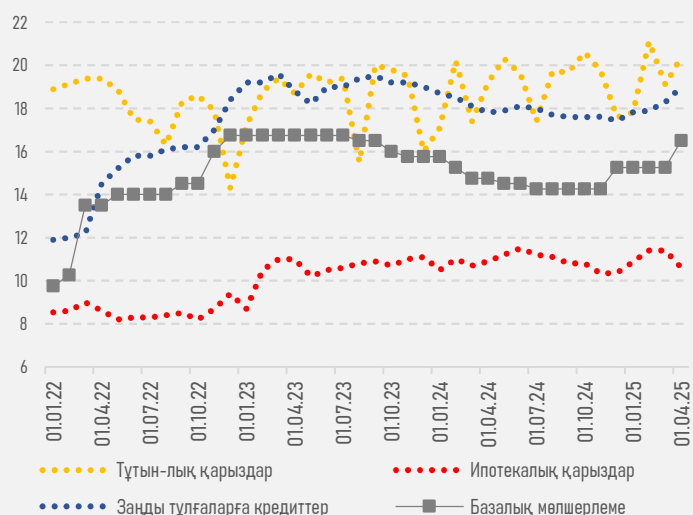

** Деректер көзі: ҚРҰБ

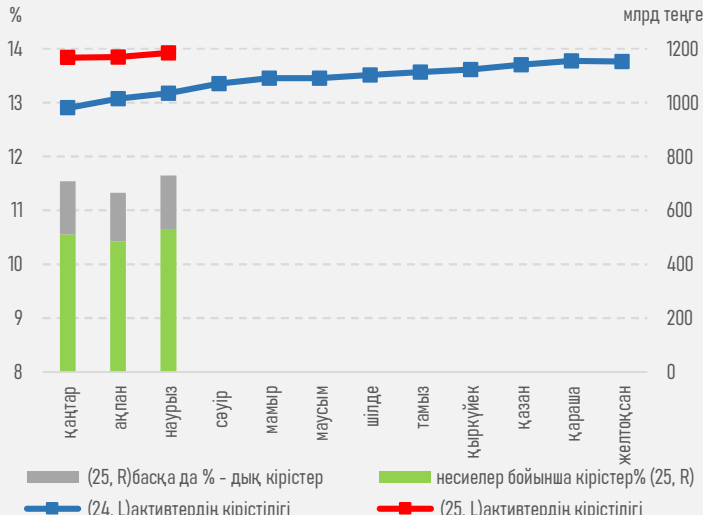
© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2025

Банктердің экономикаға несиелері*

ЖТ, ЭТ қарыздары бойынша орташа өлшенген мөлшерлемелер

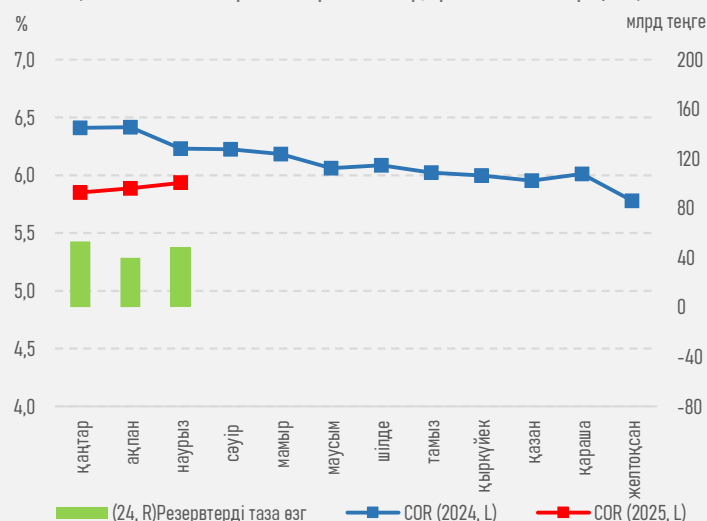
Активтердің кірістілігі (пайыздық кірістер/кіріс әкелетін активтер)

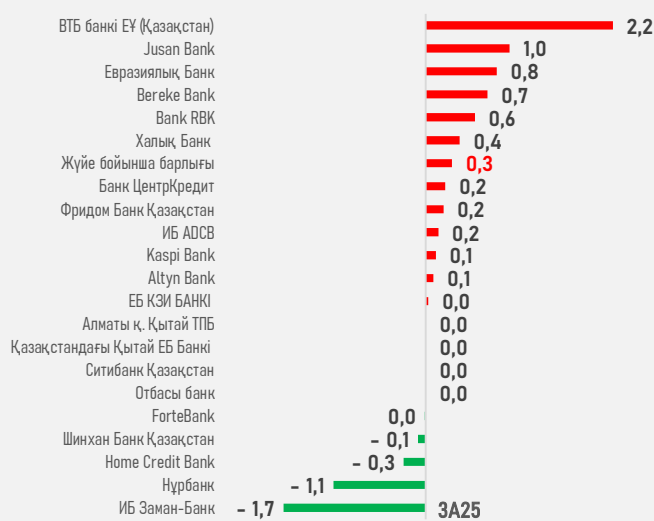
Жұмыс істемейтін қарыздар*

Жұмыс істемейтін қарыздар*

(CoR: қалыптастырылған провизиялар/орташа несие портфелі)

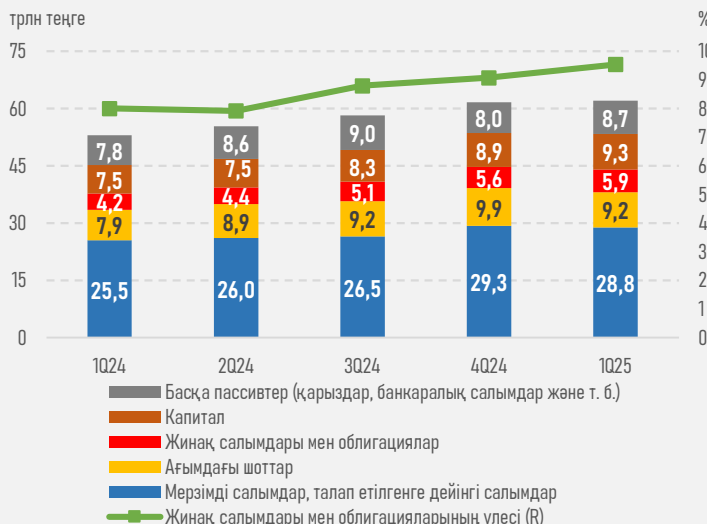

NPL 90+ өзгерту, б. б.

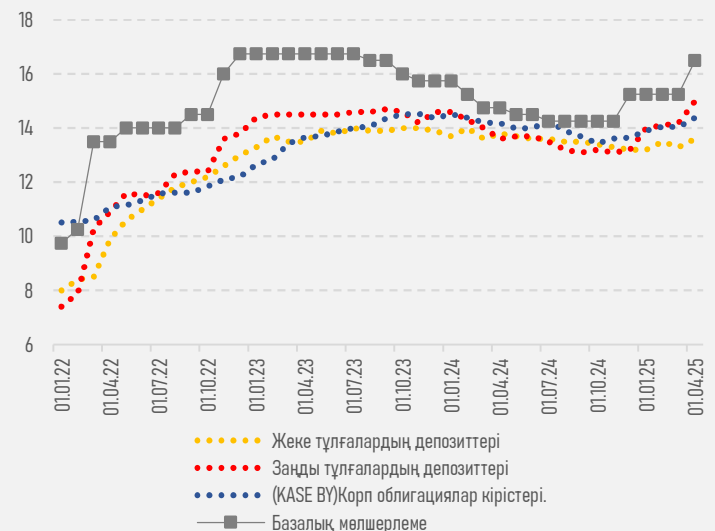

Банк жүйесінің міндеттемелері*

Пассив динамикасы

ЖТ, ЭТ депозиттері бойынша орташа өлшенген мөлшерлемелер

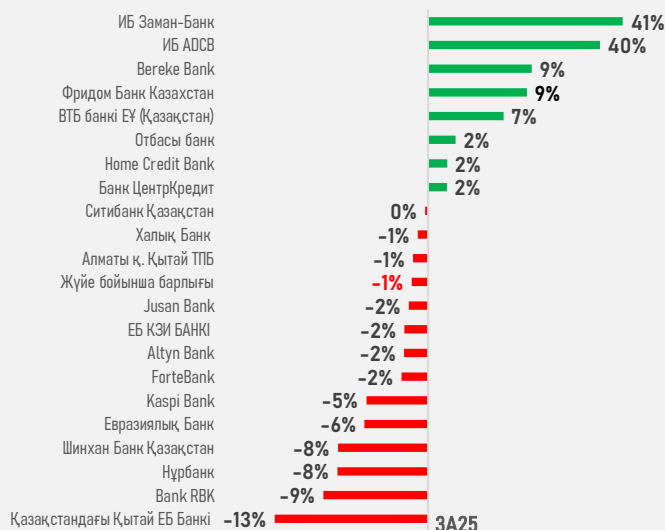

** Деректер көзі: ҚРҰБ

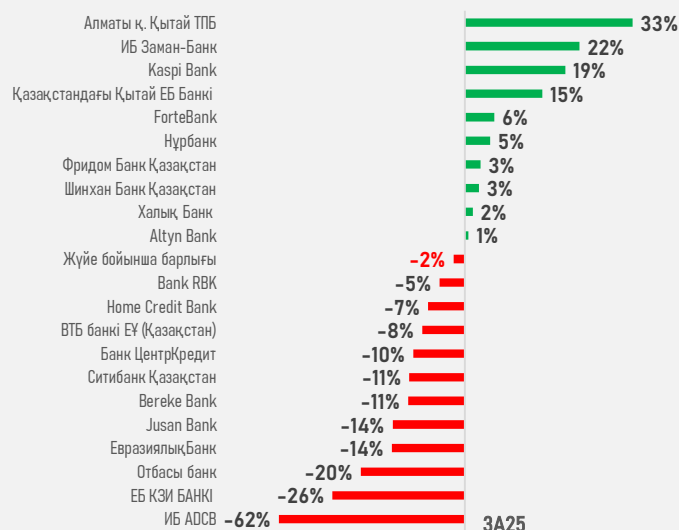
© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2025

Халықтың және корпоративтік ұйымдардың депозиттері*

Жеке тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

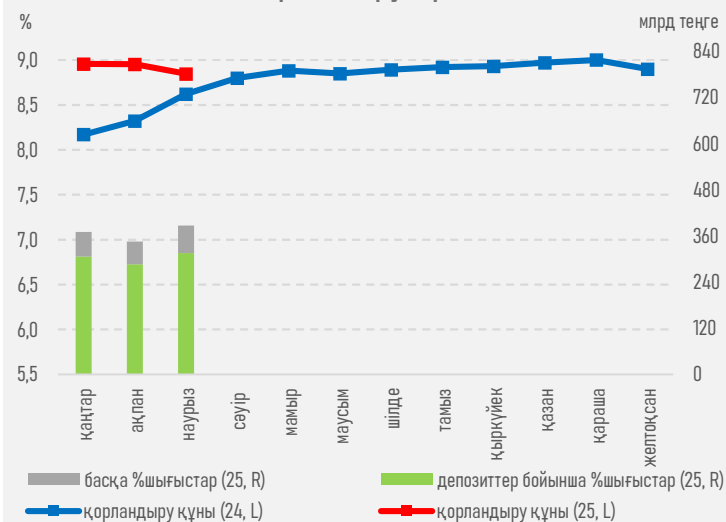

Заңды тұлғалардың депозиттерінің динамикасы

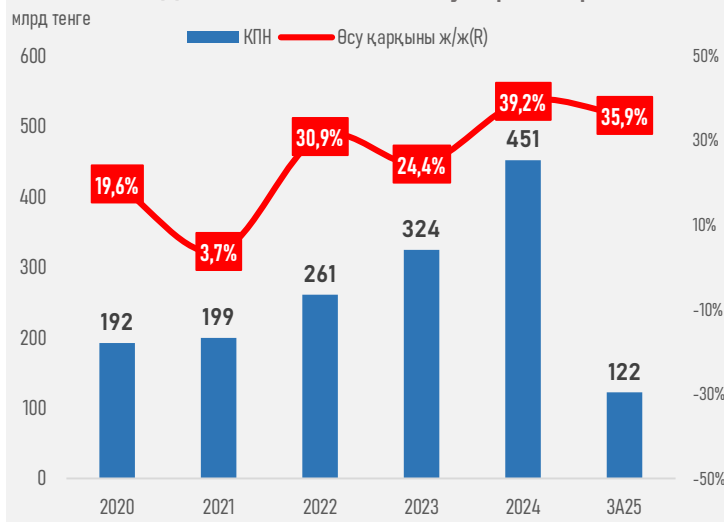

Қорландыру және салықтар *

Қорландыру құны¹

ЕДБ-ден КТС бойынша аударымдар

¹ Қорландыру құны-сыйақы төлеуге байланысты пайыздық шығыстар / міндеттемелер.

* Деректер көзі: ҚРҰБ, СЖРА ҰСБ, БҚБ

Резюме

Ағымдағы жылдың бірінші тоқсанында банк секторының кредиттік портфелінің өсуі барлық негізгі бағыттарда кредиттеудің теңгерімді кеңеюі аясында жүйе активтерінің жалпы өсімінен (+0,7%) айтарлықтай озып, +2,4% құрады.

Осыған қарамастан, портфельдердің динамикасы 2024 жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда жоғары базалық мөлшерлеме жағдайында ұзақ мерзімді қарыз алудың экономикалық тиімсіздігі және ірі инвестициялық жобаларды іске асыру мерзімдерін ықтимал ауыстыру, реттеуші саясатты қатаңдату, бөлшек сегментте қанықтыру және жиынтық сұранысты байқалатын салқындату (атап айтқанда, бөлшек сауданы жоғары базалық мөлшерлемеге дейін бәсеңдету) жағдайында қысқа мерзімді қарыздардың басым болуына байланысты шектелді 4,8% ж/ж).

Несиелік өнімдерге сұраныстың одан әрі динамикасы жоғары мөлшерлемелері, ұлттық валюта бағамының құбылмалылығының күшеюіне, мұнай бағасының терең құлдырауына және сауда қайшылықтарына байланысты сыртқы экономикалық белгісіздіктің өсуіне байланысты қысымға ұшырауы мүмкін. Ұсыныс тарапынан ең төменгі резервтер бойынша талаптарды арттыру, салық жүктемесіндегі өзгерістер және макропруденциалдық саясатты қатаңдату жөніндегі талқыланатын бастамалар елеулі тәуекелдерге ұшырайды.

Осы факторлардың үйлесуі ұстап беру көлемінің төмендеуіне, мемлекет басшысының несиелендіруді ұлғайту жөніндегі мақсатын орындамауына және соның салдарынан экономикадағы жиынтық сұраныстың шектелген ұлғаюына, банк секторының экономикалық өсуге және құрылымдық әртараптандыру процесіне қосқан үлесінің қысқаруына әкелуі мүмкін.